



TVNORGE AS
P.b. 11 Sentrum
0101 Oslo

Jnr: 71GraderNord-2009-1/AW Dato: 12.11.2009

71 GRADER NORD I SVARTHAMMERHOLA.

Jeg heter Anders Westlund. Jeg er nestleder og verneansvarlig i Norsk Grotteforbund (NGF), et nasjonalt samarbeidsorgan for enkeltpersoner og lokalorganisasjoner som driver med grotting..

Norsk Grotteforbund ønsker med dette å gi noen tilbakemeldinger etter at programmet 71 grader nord hadde en episode med aktiviteter i grotta Svarthammerhola på Fauske. Vi håper at disse tilbakemeldingene kan være nyttige for dere hvis dere senere skal ha et nytt program fra ei grotte.

Ved slike aktiviteter er det etter Norsk Grotteforbunds mening 2 hensyn som må ivaretas. Det første og viktigste er **Personlig sikkerhet for deltagerne (Grottesikkerhet)**. Det andre er **Hensynet til grotta (Grottevern)**. Norsk Grotteforbund har både Grottesikkerhet og Grottevern som del av sine vedtekter. I §3 FORMÅL står det:

”NGF skal virke for:

- Sikker ferdsel i grotter.
-
- Grottevern.”

Grottesikkerhet.

Grotting er regnet for en risikosport og faren for at det skjer uhell er alltid tilstede. Når det gjelder grottesikkerhet må det være et vel gjennomtenkt sikkerhetsopplegg rundt slike arrangement. Norsk Grotteforbund vil påpeke følgende:

- Det må være minst 2 guider på hver tur og et maks antall deltagere på hver tur.
- Begge guidene må kunne førstehjelp. Husk at det kan ta flere timer før redningsmannskap klarer å ta seg inn til et ulykkessted i ei grotte.
- Hver enkelt deltager må ha eget lys.
- Det må være en beredskapsplan i tilfelle ulykker.

I Norsk Grotteblad nummer 37 sto artikkelen *Hva gjør du når ulykken er ute?* Denne artikkelen beskriver hva man skal gjøre hvis det skjer en ulykke på en grottetur. I samme nummer sto også *Grottevevreglene* (eller *Inni-fjellvettreglene*). Kopi av begge artiklene er vedlagt (vedlegg 4 og 5).

I Norsk Grotteblad nummer 45 sto artikkelen *Guiding av nybegynnere [i grotter]*. Denne artikkelen inneholder mye om hvordan Norsk Grotteforbund mener guiding og annen aktivitet i grotter bør foregå og den kan kanskje være nyttig innspill for planlegging av ev. senere aktiviteter i grotter. Kopi av artikkelen er vedlagt (vedlegg 6).

Grottevern og grotteetikk.

Grottemiljøer over hele verden har anerkjent følgende regler for skånsom ferdsel i grotter:

- Ta ingen ting - bare bilder.
- Etterlat ingen ting - bare fotavtrykk (og knapt nok det).
- Drep ingen ting - bare tid.

Norsk Grotteforbund vil oppfordre TV Norge til å ivareta disse reglene ved alle aktiviteter i enhver grotte.

Vi har alle et ansvar når det gjelder publisering av sårbare og verneverdige grotter. Styret i NGF vedtok 15.1.06 følgende retningslinjer.

Internett er et kraftig medium for å spre informasjon på godt og vondt. Informasjon om grotter bør derfor ikke legges ut på Internett på en slik måte at det kan lede vandaler/souvenirjegere til lett tilgjengelige, sårbare og verneverdige objekt. Tilsvarende gjelder for omtale av grotter i tv, radio, mye leste aviser og tidsskrifter.

Nedenfor følger en beskrivelse av 5 av de forhold som gjør norske grotter verneverdige.

1. Grotter inneholder mange spesielle geologiske forekomster, som ofte er unike for grotter. Disse har det ofte tatt flere tusen år å danne, samtidig er de ofte meget lette å ødelegge.
2. Forskning har vist at grotter er unike databaser for kunnskap om hvordan klima, fauna, flora og isbreer har utviklet seg i Norge gjennom de siste millioner år. Denne kunnskapen kan tilegnes fra i hovedsak 2 kilder: Ved studier av sedimenter og andre levninger i grottene og ved å studere alderen på speleothemer (dryppstein) i grottene.
 - A. I 1991 ble det funnet 115.000 år gamle isbjørnknoklene i ei grotte i Kjøpsvik (vedlegg 1). I 1994 ble det funnet en 2900 år gammel bål plass i ei grotte i Ofoten-området (vedlegg 2).
 - B. Studier av en fossil dryppstein fra Rana (datert til ca 1/2 million år vha. den såkalte Uran-serie metoden) har fortalt oss at vi hadde tre på hverandre følgende varme perioder (mellomistider) hvor det var furu- og bjørkeskog under klimabetingelser som til dels var bedre enn i dag.
3. Mange grotter har med sitt absolutte mørke og ofte lave energitilgang utviklet spesielle økosystemer.
4. Mange grotter har blitt brukt til gravkamre og inneholder dermed store arkeologiske verdier, f.eks Daumannshola på Fauske (vedlegg 4).
5. Selve eksistensen av grotter, deres beliggenhet og retning m.v. kan gi mye informasjon om tidligere tiders klima og istider.

Med vennlig hilsen

Anders Westlund
Nestleder i Norsk Grotteforbund

Vedlegg:

1. Kopi fra Nordlands Framtid lørdag 8. januar 1994 om 115 000 år gamle bjørneknokler i ei grotte i Tysfjord.
2. Kopi fra Aftenposten 20.05.1996 om en 2900 år gammel bål plass som i 1994 ble funnet i ei grotte i Ofoten-området.
3. Kopi av artikkel fra Norsk Grotteblad nr. 34 om Daumannshola på Fauske.
4. *Grottevetreglene (Inni-fjellvetreglene)* fra Norsk Grotteblad nr. 37.
5. Artikkelen *Hva gjør du når ulykken er ute?* fra Norsk Grotteblad nr. 37.
6. Artikkelen *Guiding av nybegynnere* fra Norsk Grotteblad nr. 45.